

BIBLIOTECA CENTRALA

A

UNIVERSITAȚII

DIN

BUCUREȘTI

No. Curent *26* Format.....

No. Inventar *50* Anul

Secția Raftul

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

~~Invr. A. 70.664~~ Invr. 26.

Th. M. Stoenescu

Theodor

CONTROL 195

20 #2616

POESII

11

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI CAROL MÜLLER

53, CALEA VICTORIEI, 53.

(Pasagiul Român)

1892

50

1961

L DE ACELAȘI AUTOR

APĂRUTE :

Poesii (1880—1883). Un vol.	4.—
Nuvele (1880—1883) >	2.—
Nunta Neagră, dramă în 2 acte, în versuri	1.50
Sofia, poemă	1.—
Nopti Albe, poesii. Un vol.	3.—
Zile Negre > >	3.—
Deceptiți > >	3.—
Poesii (1884—1892). Un vol. broșat	4.—
Nuvele > >	3.—
Teatru	4.—
În-surătoare, comedie într'un act	1.—

VOR APARE :

Severo-Torelli, dupe Fr. Coppée, un vol.	—.—
Nuvele Inedite, Racine, un vol.	—.—
Cronioi >	—.—
Anecdote, culese >	—.—
Director, comedie în proză >	—.—
În Noaptea Mea, poesii dupe d-na Galeron, un vol.	—.—
Ades' Bărbatul schimbă, comedie în două acte	—.—
Elisa (M-ele du Vigean) dramă în 1 act	—.—
Curs Teoretic de Declamațiune, un vol.	—.—

Se află sub presă de același autor :

NOPTI-ALBE

(EDIȚIA IV-a)

Un volum la apariție : 4 lei. — Prin abonament : 3 lei.

Abonamentele se trimit pe adresa : Revista Literară, București.

Biblioteca Centrală Universitară
BUCUREȘTI
Cota 26
Inventar C 50

RC 19/01

PE CINE IUBESC

Or carc-ai fi, femeie, cu chipul pământesc
Nu crede că în tine, pe tine te iubesc;
Ci numai întruparea ființei ideale
Pe care n'a știut'o concepe Dumnezeu,
Și dacă al ei farmec 'l-atribuî teței tale,
E pentru că, în tine, iubesc amorul meu.

B.C.U. Bucuresti

C50

L U N E I

O Lună! Cât se amăgesc
Poetii care te slăvesc
Ca pe-o regină între stele!..
Poetii neștiutori ce sînt!
Ei nu cunosc pe-acest pămînt
Privirile iubitei mele!

AMĂRĂCIUNE

Când mă vezi că sufer, lasă-mă 'n tăcere
Să mă lupt eu singur cu durerea mea...
Nu cerca în suflet să'mi pui mângăiere, —
Căci ar fi zadarnic: — marea n'ar putea
Să se îndulcească cu un pic de miere.

CUGETARE

Amorul este ca o prismă
Prin care ochii de amant
In orî-ce iarbă ved o floare
Și'n orî-ce piatră-un diamant !

CUGETARE

Suferințele umane
Sunt plăcerile pierdute;
Amintirile frumoase
Sunt durerile trecute.

PE 'NTUNEREC

Iartă-mă că 'n toiul nopței am suflat in luminare!
N'am făcut'o din greșală, nici cu gând răutăcios;
Dar vedându-te pe tine surîdând așa duios,
Am crezut că este ziuă și că soarele răsare.

MOARTEA

Am auzit că unii de moarte aū oroare.
Când sufletu'mi in ochi-ți se adâncește, moare.
Oh! Dacă moartea-î dulce, cum este 'n ochii tăi,
De ce sūnt unii oameni cu moartea-atât de răi!

SOARTEI

O ! soartă, care m'ai lăsat
In lumea de mizerii plină
Și între oameni, fără vină,
Ca să trăiesc m'ai condamnat ;

Tu, care faci pe om să fie
Ingrat cu chiar norocul său,
Ce bine ți-am făcut eu ție,
Ca tu să'mi faci atâta rău ?

LA MORMÈNT

Eû n'am speranță, la mormènt
Ca semn să'mî pue nici o cruce ;
Pe lângă mine-al morței vînt
Chiar iarba are să usuce.

Dar or pe unde voiû muri,
Și 'n or ce groapă-aû să mă 'nchidă,
Durerea mea când va 'mpietri
Se va 'nnălța o piramidă.

OAMENIÎ

Priviți, cu ce instinct frățesc
Vin vrăbiile 'n bătătură
Grăunțele de ciugulesc...
Și una alteia nu'și fură.
Pe când noi oamenii avem
Atât belșug de la natură,
Și totuși — cât de răi sântem! —
Ne smulgem pâinea de la gură!

ASEMUIRE

Frumos și plin de farmec e muntele gigant,
Cu coastele 'nverzite și fruntea subt zăpadă,
Pe care șerpuește o limpede cascadă,
Prin stânci ce par la soare bucăți de diamant;
Dar când mă uit la densusul și mă gândesc la mine,
O intristare-adâncă în inimă'mi revine:
Cu el, fără de voe, mă văd asemuit,
Căci sufletu'mi e tîner și părul cărunțit.

C O L O R I

Și primăvara sînt colorii
Pe foi, pe mugurii și pe florii,
Și 'mi fac o bucurie rară
Colorile de primăvară ;
Căci ele, dacă le privesc,
De tinerețe 'mi amintesc
Și mă reaflu cu plăcere
În vârsta fără de durere

Și toamna sînt colorii pe foi,
Căzute sub copacii goi,
Dar mie 'mi-e mai favorită
Coloarea toamnei amortită,
Căci foile ce 'ngălbenesc
Sfîrșitul vieții prevestesc,
Și cea mai mare-a mea dorință
E ca să scap de suferință.

AȘTEPTARE

De cu ziua, îmi spusese că la noapte o să vie.
Singular, așteptam minutul cu nespusă bucurie ;
Și pe când spre ferecire timpul grabnic mă ducea,
Și pe când creștea în mine dorul d'a o revedea,
Soarele părea în lume, de pe bolta lui senină,
Ca un glob ce reflectează florile dintr'o grădină.

Dupe ce o noapte 'ntreagă în zadar am așteptat,
Cu durere nedescrisă am văzut că m'a 'nșelat ;
Și pe când în amortire timpul par'că se oprise,
Și pe când în al meu suflet disperarea se-adâncise,
Luna, apărând pe ceruri, lumina peste pământ
Ca o candelă funebră atârnată p'un mormânt.

NU E VINA MEA

De cât-va timp, în ochi-ți citesc o jale grea
Și pare că în lacrimi să izbucnești ai vrea;
Dar știu ce se petrece de astă-dată 'n tine:
Incepî a fi geloasă și-a te'ndoi de mine;
Te temi că dacă singur pe gânduri mă retrag,
E numai ca să cuget la alta mai cu drag...
Dar, stinge-ți îndoiala și temerea-ți înfrânge,
De vreme ce asupra'mi n'ai dreptul a te plânge!...
Când tu nu poți pricepe iubirea ce'ți jertfesc,
E un cuvânt a crede că eă nu te iubesc?
Cum?—Dacă cucuvaia nu vede pe lumină,
Se poate oare zice că soarele-i de vină?

FĂRĂ IUBIRE

Așa precum un astru se duce către-apus
 Bătrâna-mi tinerețe spre-apusul ei s'a dus.
 De-ași fi simțit o clipă măcar acea schimbare
 Ce face să devie copilul mic, om mare!
 Dar până când să aflu c'am devenit ce sânt,
 Mormântul se deschide numindu-mă : pământ!
 Iar simțurile mele se deslipesc de mine,
 Căldura încetează în inimă și 'n vine,
 Și mort, c'o nouă viață, în stârvul meu reviu,
 Să ved de 'mi mai rămâne un simț, în moarte, viu :
 Iubirea, ca lumină de foc etern, trăește ;
 Și singură durează, când totul putrezește.

O! Spune-ți, ce s'ar face pământul fără soare?
 Și, fără de iubire, eu ce m'ași face oare!...

50

UNDE 'MI-E MORMÎNTUL

Ca rătăcitul, mă opresc
Pe calea mea necunoscută,
Căci nu știu unde mă găsesc;
Mă 'ntorc, și urma mî-e pierdută.

Dar or pe unde-ași apuca,
E lumea tristă pentru mine;
De-ași scoborâ sau de-ași urca,
Tot rău găsesc, în loc de bine.

O! pentru ce nu pot să știu
Mormîntul meu pe unde este!
M'ași duce-acolo fără veste
Și'ntr'ênsul ași intra de viu.

CÂND NU ȘTIAI

Când nu știaî că te iubesc,
Îmi surideaî ca unui frate,
Și mă lăsaî să te privesc
Și mă priveaî cu bunătate.

Îndată ênsă ce-aî aflat
Ce taină sufletu-mî conține,
În ochii têi am deșteptat
Dispreț și ură către mine.

Dar dacă-amorul aî putut
Să mi-'l condamni Pășă tortură,
Ce-'ți mai rămâne de făcut
Când așî simți asupra-ți ură?

UN PAS

Tu'n primă-vara te-ai născut
Iar eū in toamnă am văzut
Lumina 'ntâia dată.

Tu ești ca albul trandafir,
Iar eū ca 'ngălbenitul fir
De iarbă secerată.

Un singur pas, și voiū intra
În iarna ce'mi va degera
Și corp și simțiminte.

Oh! Am fi 'n vară amêndoī,
De-ași face eū un pas 'napoi,
Și tu un pas 'nainte.

PRIETENILOR

Prieteni, cereți-mi să puț
Pe-obrazu-mi masca veseliei,
Să rid chiar risul nebuniei,
Și gata sunt să mă supui.

Viața nu'mi mai aparține,
Străin destinului rēmân,
Și nu mai pot să fiu stăpin
De cât pe cugetul din mine.

Nu-mi cereți ȃnsă a intra
In taia gândurilor mele;
Durerea ce s'ascunde'n ele
De groază v'ar cutremura.

Nu faceți să mi se resfrângă
În ochi al inimei mormânt :
Când eă voiă încerca să cânt,
Lăsați-mi sufletul să plângă.

ȘTIINȚA D'A MURI

In fie-care dimineață,
Când mă deștept din somnul meu,
Tresar și 'mă amintesc mereu
Că pierd câte ceva din viață.

Treptat, c'o clipă dispărută,
Înă moare și câte-un atom
Și simț pe fie ce minută
Că nu mai sunt același om.

Trăesc și mor fără 'ncetare
Și mă consum, fără să știu
De ce când mor sunt încă viu,
Într'o continuă schimbare...

Dar când descoper taina-adâncă
Și caut a mă domiri,
Găsesc că din viață âncă
Invet, știința d'a muri.

DIN TRECUT

Ca de-o muzică uitată, dar frumoasă 'n vremea ei
Ast-fel îmi aduc aminte de iubirea ta, femeec;
Și precum de sub cenușe licărește o scintee,
Tot așa, din alte timpuri, reapari în ochii mei.

Vagă, rece, ca lumina unei stele depărtate,
Ale cărei raze stinse nu ajung pân' la pământ,
Amintirea ta plutește peste-al inimei mormânt,
Însă fără să atingă simțurile-î inghețate.

Ca și orbul care-o dată inprejuru-î a văzut,
Dar în tristu-î întuneric vede tot prin amintire

Tot așa și eă acuma intrețin a mea iubire
Din plăcerile vieței cunoscute în trecut.

Tot ce-a fost odinioară a rămas ca o poveste,
De-ale cărei adevăruri une-oră mă indoesc,
Dar pe care cu nesațiu ne 'ncetat o recitesc,
Căci, femeie, al tēu farmec e mai scump când nu mai este.

PĂRINȚII MEI

Părinții mei, când m'am născut,
Cu grijă, 'n leagă m'aū crescut,
Ca nu cum-va să cad vre-o dată,
Durere să'mi pricinuesc ; —
Dar azi, când cad și mă lovesc,
Durerea 'mī e nemăsurată,
Căci, vai! nu m'aū deprins de mic
Să cad, spre-a ști să mă ridic.

Dorind de rele-a mă păzi,
Mi-aū pus dădacă într'o zi,
De-aproape să mă urmărească,
Dar mi-aū făcut mai mare rău,

Căci astă-zî când în drumul seü
Destinul vrea să mă lovească,
Ași ști să lupt fără-ajutor
Și l-ași învinge mai ușor.

Pe-atuncî, de câte ori plîngeam,
În ochii lor îmi mîngăeam
Privirile de lacrimi ude.
Cât se 'nșelaü părinții mei !
Căci astă-zî singur, fără ei,
Când strig și nimeni nu m'aude,
Ce bine-ar fi să fi 'nvățat
A suferi nemîngâiat.

SCARA VIETEI

Pe scara vieții m'am urcat
Și stați pe vârful ei călare :
Copil, adolescent, bărbat
Mă ved pe rînd în fie-care.
Și-acuma, când voi fi silit
Să mă cobor pe-a morții scară,
Ducînd pe umeri, obosit,
A suferințelor povară,
Mă uit cu jale : ce frumos
E 'n valea tinereții mele
Și cât e de 'ntunerec, jos,
În groapa bătrîneții grele !
De-o parte, pajiștea de Mai,
Cu roua diamantizată ;
De altă parte, putregai,
Cu viscolul ce stă să bată.

În urmă, cerul argintiū,
Poetic răsărit de soare ;
În fașă, gol adânc, pustiū,
Apus de umbre 'nșelătoare !
Aci, entusiasm, avânt,
Speranșă, ideal, iubire ;
Colo, deridere, mormânt,
Uitare, scârbă, îngrozire !..
Și cum să nu fiū abătut
Și groaza cum să nu m'apuce,
Când vęd pe unde am trecut
Și cuget unde mă voiū duce !..
A ! de-aș putea să mă cobor
Pe unde m'am urcat odată !
A morșei oră o să'mi bată,
Dar cel puțin aș ști să mor !..

OGLINDA

Stătusem pân'la zio în patru nopți d'arândul,
O muncă fără roade îmi obosise gândul
Și-alături cu condeiu, — ingrat adese ori, —
Simțeam că rămășița puterei mi se curmă,
 Și 'n noaptea cea din urmă
Un somn bolnav pe ochi-mi se 'ntinse către zori.

Vedeam, ca'n vis, o sumă de năluciri hidoase
Și, 'n prada unor friguri uscate și nervoase,
În mijlocul acelor năluci, mi se părea
Că ved un om a cărui ființă 'nchipuită
 Era asemuită
În tot cu 'mprejurarea și cu ființa mea.

Dar, pe când în schimbul morței i-ași fi dat viața mea,
Ved soția lui cernită, care 'n semn că îl regretă,

In caretă

Dupe dricul lui mergea.

Și simții o mângâere, cugetând că-î mult mai bine
De cât alții din spendoare să mă plângă în sicriu

Eă, de viu,

Singur să mă plâng pe mine.

R Î S U L

Imi place zîmbetul curat
Al pruncului nevinovat
Ce doarme 'n leagăn și visează ;
Căci nu e zîmbet mai sublim
Ca-acel prin care nu simțim
Durerile cât valorează.

Imi place zîmbetul bizar
Al fetei mari, — când îi răsar
La pîept comorile rotunde ;
Căci nu e farmec mai ceresc
Ca'ntâiul zîmbet feciorcsc
Prin care dragostea pătrunde.

Imi place zîmbetul suav
Al tinerei femeii, când sclav

Ar vrea în brațe să te ție ;
Căci, în delirul voluptos,
Nimic nu e mai delicios
Ca proza dupe poezie !

Imi place risul infernal
Al măscilor de carnaval,
Când se aruncă 'n desfrânare,
Căci, pentru cel nenorocit
Nu e prilej mai nemerit
Să dea durerilor uitare.

Imi place risul cât de mult,
Or unde 'l ved său îl ascult...
Al Morței rinjet ênsă 'mi place
Și mult mai scump îl prețuesc,
Căci toate 'n el se contopesc
Și singur fericit te face.

O STREINĂ

De multe ori mi s'a 'ntâmpat
Să intâlnesc, trecând prin lume,
O Doamnă, despre-al cărei nume
Neconținut am întreat.

Dar nimeni nu a fost în stare
Să'mi spue-o vorbă despre ea;
Căci fie-care își făcea
Ca mine-aceiași întreat.

Necunoscută nimănu
Și ne având vre-o cunoștință,
Cu singurateca-î ființă,
Stârnea mirarea or și cui.

Frumoasă, tână, bogată,
Era or unde și or când
Tot veselă și surîdând,
Ca o regină îmbrăcată.

Atât de mult mă apăsa
Crescânda mea nedomirire,
Că sufletu'mi, în nălucire,
Și 'n somn și-aieva o visa.

Era așa de 'ncântătoare,
Că'n mine strecura fiori,
Ca 'n fundul unei inchisori
O rază caldă de la soare.

N'o mai vădusem de un an.
Prin munți aflându-mă odată,
Mă pomenesc că mi se-arată
Din nou, vorbind cu un cioban.

Am urmărit'o cu privirea...
Și pe cioban l'am întrebat.
— Ce fel, îmi zise el mirat,
Nu o cunoști? E Fericirea. —

DIN CUIB

Sub strașina unei căscioare
Un cuib de vrăbii stă pitit
Și puii cari s'au mărit
Incearcă une ori să sboare.

Dar cel mai vârstnic dintre ei,
Din cuib, în aripă se ridică
Și pare c'ar voi să zică :
«Adio ! frățiorii mei!...»

Strâmptoarea îl innăbușește,
Intunecimea'î face rău ;
Dar infinitul e al său
Și Libertatea îl răpește.

«Adio!» și s'avântă'n gol,
Credând că va sbura departe;
Dar cade în sfortări deșarte,
Pe când părinți'i dau ocol.

Pisica ênsă, pânditoare,
Rânjind la el printre mustăți,
Il prinde, 'l rupe în bucăți
Și'l hărtuește până moare.

.

Sărmăne puiū, ce amărât
Mă lasă soarta vieței tale,
Căci n'ași simți atâta jale
De nu ne-am semui atât!

Destinul, care pentru mine
Ca o pisică fu mai rău,
Mă mistui 'n vârtejul seū
Când vream și eu să sbor ca tine.

INSOMNIE¹⁾

Nici o vorbă de iubire între noi nu s'a schimbat.
Ca seninul dimineții cugetul ne-a fost curat:
Ne 'ntâlneam ca doi prietenî, mulțumiți câte o dată,
Une-orî cătând s'ascundem o privire îngrijată.
Și puteam să fim departe multă vreme despărțiți,
Ochiî noștri să se 'nchidă ca să doarmă liniștiți,
Tinerele noastre gânduri alte visuri să viseze,
Pașii noștri, fără piedici, căi opusă să urmeze,
Și puteam să fim pe lume, dupe cum pe mare sînt
Două maluri depărtate mărginind câte-un pămînt;
Câte nu puteam, și câte n'ar fi fost cu mult mai bine
Să ridice ziduri 'nalte între ochii mei și tine!
Te vedeam; — dar nepăsarea, care zilnic descreștea,
Golul ce 'mî lăsa în suflet cu ființa ta l' umplea.

1) Din volumul *Nopti Albe* (ediția a IV-a) ce se află sub presă și va apare în curînd în editura *Revistei Literare*.

E o taină nepătrunsă pân'acum de omenire,
 Cum să leagă două inimi într'o singură iubire,
 Si de n'am cercat problema și nu 'ncerc să o desleg,
 E că nu voesc greșită ca și alții s'o 'nțeleg. —
 Ce folos să știu iubirea cum și pentru ce ne vine,
 E destul c'o simt în suflet și că 'n el te simt pe tine!

Negreșit, în lumea toată de-am fi numai amândoi,
 Fără de priviri pizmașe îndreptate către noi,
 Cât n'am sta coprinși în brațe și amorul cât ne-ar spune
 Părăsindu-ne în prada sărutărilor nebune,
 Si apoi, lipindu-ți capul și obraji l'al meu piept,
 Te-ași lăsa să dormi pe dânsul și în visul meu, deștept,
 Te-ași privi în timp de zile și de nopți nemărginite,
 Adormindu-mă lângă tine gândurile rătăcite ;
 Frumusețea ta alături cu adâncul meu amor
 Ar opri ca să ne-admire orele din cursul lor ;
 Tu copilă prin etate, eă bătrân prin suferință,
 Ne-am uni atât de bine într'o singură credință ;
 Tu ai fi surisul zilei, eă al nopței tainic vis ;
 Te-ași culca cu frăgezime lângă sinul meu deschis,
 Dupe cum oceanul culcă raza ultimă din soare,
 Deschizându-i ca un leagăn undele-i tremurătoare.

Dar când simt că nu se poate fericiti să devenim
 Și că soarta ne condamnă vecinic să ne prigonim,
 Mă coprinde-o jale-adâncă, și aci 'mă-e dor de tine,
 Și aci ca rătăcitul să alerg prin lume 'mă vine.

Câte-o dată plec pe uliți și, pe gânduri cufundat,
Mă întorc, fără de veste, tot de unde am plecat;
Mi se pare lumea toată că se uită dupe mine,
Ca și cum ar ști că umblu, căutându-te pe tine;
Seara, dacă vęd pe ceruri luna, nici nu o privesc,
Căci mă tem să nu 'mă citească în privire că iubesc.
Spune tu, d'atâta vreme, dacă m'ai vędut odată
Cu privirea abătută sau cu inima 'ntristată,
Sau simțindu-te aproape să mă turbur cel puțin,
Spune, dacă suferința 'mă-a trădat'o vr'un suspin.
Și de câte ori, simțindu-mi lacrimile că mă 'neacă,
Nu am ris, făcënd pe alții ore 'ntregi ca să petreacă,
Și de câte ori, durerea când în pieptu-mi clocotea,
N'am făcut să 'nveselească toți prin veselia mea!
E amar să ai un suflet și să'l puî la încercare
Să preschimbe 'n bucurie cea mai crudă disperare!
Oh! și numai pentru tine, pentru tine sufer tot!
Însă astăzi suferința s'o înabuș nu mai pot!
A! ce 'mă pasă de sfirșitul unei patime nebune!
Dacă gândurilor mele lumea 'ntreagă s'ar opune,
Voîu să lupt cu lumea 'ntreagă, și-ași lupta cu D-zeu,
Când de scut te am pe tine și de armă-amorul meu.

UNUI POET

Adese-orî, poete, gândindu-mă la tine,
Surprinz un șir de lacrimi p'obrazu'mi picurând;
O vechie amintire se redeșteaptă 'n mine
Și-atuncea, fără voe, mă pomenesc plângând.
Dar plânsul meu d'odată se schimbă'n indignare,
Căci tu ai fost ca mine cu mult mai asuprit:
Eă nu sunt nici o dată de bunul traiă lipsit,
Când tu, ajungi și zile când n'ai nici demăncare.

In vremea ta, când încă erai și tu bogat,
Te-aă lingușit de sigur acei ce azi te'njură,
Și ca să nu'ți devie dușmanî, i-ai ajutat,
Smulgându'ți câte-o dată chiar pâinea de la gură.
Și ai făcut risipă de banî și de poveți,
Ca să ridicî prin suflet pe mulți până la tine;
Și-adesea ênsuși rēul l'ai rēsplătit cu bine,
Știința abnegărei dorind ca să'i înveți.

Dar ei aũ fost ca șerpiĩ cu fãlcĩ otrãvitoare,
Pe care 'n timpul ierneĩ cãnd țepenĩ îi gãsești,
In loc de a-ĩ ucide, strivindu-ĩ sub picioare,
Comiți nesocotința la sìn sã'ĩ desmorțești ;
Și s'aũ purtat ca cãiniĩ, ce isgoniți d'o piatrã
De lângã-un hoit pe care deja l'a supt și ros,
Se 'ntorc sã vazã dacã mai e ceva pe os,
Și negãsind nimica, il mârãie și 'l latrã.

Iar tu, ducẽdu'ți crucea martirului, ca Christ,
Și totuși sclav credinței și abnegãrei tale,
Nedãnd a se'nțelege cã suferi și ești trist,
Ascultĩ cu nepãsare insultele brutale
Și dupẽ cum oceanul pãtrunde in secret,
Scobind cu îndãrjire o peșterã sub stãncã,
Tot ast-fel și durerea scobește-o ranã-adãncã
In fundul vieței tale de om și de poet.

De cãnd trãiești, o datã nu ți-a fost dat și ție
Sã vezi, fãrã 'ntunerice, o clipã de senin,
Sã simți, fãrã mãhnire, un pic de bucurie,
Sã faci, fãrã sfiãlã, un singur pas deplin.
Și n'ai atins o floare, sã nu te inghimpeze ;
Nu ai avut prieten, sã nu'ți fi fost ingrãt ;
Nu ai iubit femeie, sã nu te fi 'nșelat ;
Nimic n'ai pus pe suflet, sã nu te 'nvenineze.

Intocmai ca orfanul ce, 'n veci persecutat,
De vitrega lui mumă, e prigonit din casă,
Ce chiar când face bine, mai aspru e muștrat,
Și totuși, tot pe dânsul invidia 'l apasă,
Așa și tu de soartă ai fost nedreptățit...
Și nu ai dat vieții o singură plăcere
Pe care să n'o capeți cu luptă și durere,
Și tot nu ți se iartă să fii nemulțumit.

Tu ești poet, de lipsă n'ai dreptul a te plânge ;
Căci poți în cea mai crudă mizerie să mori,
Veți fi 'ngropat cu pompă, cu toate că'ți vor strînge
Cu talerul pomană, ca pentru cerșetori.
Dar pân'-atunci bolește și căzi chiar în demență,
Mereu pe datorie fii vesel și amărât...
Iar cât pentru răsplată, n'o vei avea decât
Ca poliță, plătită la ziua de scadență.

Așa ți-a fost destinul: să suferi în vileag,
Ca toți să te cunoască ce simți și ce te doare,
Să știe că'ntr-o oamenii tu singur ești pribeag,
Ca vecinic să'ți arunce priviri ne'ncrezătoare.
Durerea ta, poete, se poate compara
Intocmai cu o marfă expusă la vitrine,
Pe care are dreptul a o privi orî-cine,
Avînd sau nu în pungă cu ce o cumpăra.

Ce oameni sânt și-aceea pe care îi încântă
Și cărora le place durerea altui om,
Când știu că fie-care idee ce'l frământă
Îi sapă câte-o rană în fie ce atom !
Dar ei, spre-a 'și face pofta, adese ori te cată ;
Librarul îi zărește, îi chîamă depe drum
Și primiindu'și banii, te vinde... ca și cum
Durerea ta, poete, s'ar prețui vre-o dată !

În loc d'a fi întâiul în ochii tuturilor,
Tu singur nu ai dreptul s'aparî nici în grămadă ;
Și parvenitul țanțoș te calcă pe picior,
Pigmenii îți aruncă noroiul depe stradă ;
Iar când dintr'ênșii vr'unul întreabă cine ești,
Cu milă te privește sau cu dispreț s'abate,
Grăbindu-se și dênșul la alții să te-arate,
Neîncetând să 'ntrebe : «ce faci, cu ce trăești?»

Nu doar că-i preocupă vr'un interes de tine ;
Dar dênșii nu te iartă ca tu, ce ești nimic,
Să ai talent ce 'ncântă pe oamenii de bine,
Și ei care sînt totul, să n'aibă nici un pic ;
Nu doar că lor le pasă de felul tău de viață,
Dar când se tem de tine și când te ocolesc,
E pentru că l-e frică de ei, și se feresc
Să nu le vezi prostia, și să le rizî în față.

Să nu te umilească mândria nimănuî!
Căci care dintre dînşii, când face chiar vr'un bine
A cutezat să între în conştiinţa lui
Şi n'a ieşit din fundu-î înspăimântat de sine?
De n'ar purta o mască pe-obrazul lor şiret,
Saū dacă 'n faţa lumei ascunsa remuşcare
Cu faptele schimbate în spectre le-ar apare,
De sigur, fie-care ar fi câte-un Macbeth!

Dar ei sînt mult mai vrednici eroi de tragedie,
Mai criminali ca dînşii, sînt mult mai tari ca ei;
Pe cât îi urmăreşte o veche mişelie,
Pe-atât îi predispune să fie mai mişei.
Işi tipăresc pe feţe virtuţi ce nu există;
În falsităţi, abuzuri şi crime se întrec,
Si'n loc să se 'ngrozească, sînt veseli şi petrec,
Jucând în toată viaţa o comedie tristă.

În ziua d'azi când totul se vinde pentru bani,
Ei cumpără onoruri, puteri şi strălucire
Şi se 'ngrijesc să aibă prieteni şi duşmani,
Ca unii să-î vorbească, iar alţii să-î admire.
În schimb, dupe'ntâmplare, sînt răi orî se târăsc:
Eşti crud, meschin, făţarnic ca ei, te'mbrăţişeză;
Netrebnic,—te respectă; stupid,—te controléză;
Eşti ênsă om de merit,—te rîd şi te urăsc.

În țara unde soarta te-a condamnat a naște,
Când demonii sînt ângerî și iadul e Olimp,
Când vitele mănîncă și omenimea paște,
Toți oamenii ca tine se nasc fără de timp;
Trăiesc, și dupe moarte re'ncep a doua viață;
Trecutul și prezentul dispar în viitor,
Ingratii, fără urmă de existență, mor;
Iar pentru ei începe o glorie măreață.

Sugrumă-ți deci durerea, la care ești expus
De-o nație 'njosită prin vanități deșarte!
Înalță-ți cugetarea și ține-ți fruntea sus,
Căci soarele 'ncălzește mai bine de departe!
Din ceata de reptile, de găzi și de tâlhari
Fii mândru, o! poete, că ești lăsat afară:
A suferi eczilul în propria ta țară
E numai datoria și dreptul celor mari!...

Cei cari dupe secolî de astă-zî înainte,
Vor răscolî trecutul prin mucezite foi,
Si 'n râvna d'al cunoaște, își vor aduce-aminte
Să 'ntrebe despre-ai țerei adevărați eroi,
Când vor căta, 'ntre alții, să 'ntrebe și de tine,
De sigur, tu'n mormentu-ți vei fi și putrezit...
Dar vor afla de timpul în care ai trăit,
Și 'și vor ascunde fața și le va fi rusine!

PATRIOTISMUL

'Nainte vreme p̃iept la p̃iept
Oșteni 'n luptă daŭ năvală :
Patriotismul, ca o fală
In suflete ei a deștept.

Acum prin felurite arme
Bravura s'a înlocuit :
Dovadă este negreșit
Că azi patriotismul doarme.

BALAMUCUL

Oameni-aũ clădit anume
Un locaș ferit de lume,
Botezându'l Balamuc,
Nu cu scopul să arate
Că acolo, din păcate,
Numai pe nebunî îi duc,
Ci creștînd, — creștîță-amară, —
Cum că cei rîmași afară
Său în alte-așezăminte
Sînt în adevăr cu minte.

O R B Î

Ce orbî sunt oamenii din fire,
Când Firei vor să se opue !
Aleargă după fericire
Acolo tocmai unde nu e :
Se luptă zilnic până mor
Averile ca să'și mărească,
In loc ca 'n sufletele lor
Dorințele să'și potolească.

VECINII

Atâta gol și depărtare
E între cer și între mare!
Și totuși nimănui nu spun
Când aș vre-o taină în comun.
Între vecin și între mine
De și sunt numai câțiva pași,
Nu fac un rău, nu fac un bine,
Să nu mă spuie la vrăjmași!

BUCURIE ȘI 'NTRISTARE

Și bucurie și 'ntristare,
Mai tot-d'a-una când iubim,
Cu toții ni le 'nchipuim
Mai mari de cât sînt fie-care:

Și noi odată ne-am iubit,
Dar ne-am iubit la nebunie,
Și cât nu s'ar putea descrie
Ne-am bucurat și-am suferit...

Dar, — patimă imaginară! —
Ce ne-a rămas după un an?
Un zimbet într'o primăvară
Și-o lacrimă într'un ocean!

BLESTEMUL SOARTEI

Nemilostiva Soartă, cu glasu-î de aramă,
'Mi-a poruncit: «Te naște, de vreme ce-ai să mori!
La jugul suferinței, cât vei trăi, te 'nhamă,
Ca 'n fundul disperărei poet să te cobori!

Supune-te naturei și luptă-te cu tine,
Să n'ai în toată viața odihnă un minut,
Pe urmele-ți să semeni în tot-d'auna bine,
Ca răul să'ți răsară pe unde ai trecut!

Și cerul și pământul să'ți fie împotrivă,
Să fii urât de-aceia pe care îi iubești,
Și ca să vezi atuncea cât sînt de milostivă,
Îți voi răstăci blestemul ca 'n moarte să trăiești!»

PE TRUNCHIUL UNUI STEJAR

Străin și singuratic pe trunchiu'ți secular,
In mijlocul pădurei de tufe și jugaștri,
Reapărând ca spectru al vechilor sihaștri,
Ce cauți tu, bătrâne și mândrule stejar?

Ce vânt său care mână și-a ris atât de tine,
De ți-a svêrlit sêmânța între copaci d'alt soi,
Pe trunchiurile căror cresc curpeni, din gunoi,
Făcându-te să'ți fie de starea lor rușine?

Stejar, poetul singur pricepe-al tău destîn,
Căci ați avut aceeași nenorocire 'n lume:
Tu suferi în pădurea străină de-al tău nume,
Și el în omenirea de care e străin!

V I A Ț A

—
Viața seămână c'un munte
Pe care veselî ne urcăm,
Dar depe care jos ne dăm
Împovărați de chinuri crunte.

Cu cât mai sus pe el te sui
Să mai culegi o floare încă,
Prăpastia, din culmea lui
Ți se deschide mai adâncă.

Cu cât te urci pe firul vieții
Și-o zi să mai trăiești ai vrea,
Ți se 'ntărătă mult mai grea
Durerea, 'n toțul bătrâneț-ii.

Dar fie muntele colos,
Iar viața cât de lungă fie,
E mai frumoasă floarea jos,
Și ziua în copilărie.

REMUȘCARE

Trecând pe drum, un cerșetor,
Apropiindu-se de mine,
Cu glasul trist și rugător,
Imi zise : — «Domnule, fă bine,
Și-ajută-mă că sunt bolnav ;
Cerșesc fără să vreaș, de silă :
Nu sânt ca alții un trândav,
Dar nu mai pot munci... Aibă milă !..
In schimbul unui ban ce'ți cer,
Recunoștința'mi o să crească
Ca un copac până la cer
Și domnul o să-ți răsplătească !»

In loc să fiu mișcat, — am fost
Ca surd la vorbele-î deșarte :

Mi se părea că pe de rost
Le învățase din vre-o carte.
Ș'apoi, de și aveam schimbat,
Intr'un moment de nepăsare,
Am dat din cap și n'am mai stat
Să'mi scotocesc prin buzunare.
Când m'am întors din drum, — murea.
Copacul remușcărei grele
Cu rădăcini adânci creștea
In fundul conștiinței mele.

F E R I C I T

Soarta desgustată de atâtea rele,
De atât orgoliu, vițiu și desfriū,
De-ale ei păcate vrënd ca să se spele,
Intr'o zi cu soare, se se scâlda 'ntr'un riū.

Dar pe când în apă se juca voioasă,
Un picior d'odată îi alunecă...
Ne știind să 'nnoate, unda furioasă
O tără în fundu-i și o înneacă.

Un sărac, văzënd-o, mila il coprinse
Și, nevrënd s'o lase în ast-fel de hal,
S'aruncă în valuri, o cătă, o prinse
Și cu viață âncă, o tără la mal.

— «Eū sūnt, zise dēnsa, Soarta. Tu, din cale,
Ca să'mī scapī viața, te-ai primejduit...
Ce să 'ți dau în schimbul bunătăței tale?»
Și săracul zise : — «Fă-mē fericit !»

— «Bine, îi răspunse, recunoscătoare ;
Mergī, și te voi face fericit, cum vrei.»
Când ajunsese-acasă, el simți că moare...
Soarta se ținuse de cuvīntul ei.

P O E T U L

In semi-somn letargic, poetul meditează ;
Automat, cu gândul pribeag în alte sferi,
Deseșiră ale vieții realități-părerî,
Și-o lume ideală în minte își crează.

In ea, rechiamă timpul întâieii tinereții,
Iși readună 'n suflet sublimile-aspirații,
Repopulează globul cu alte țeri și nații,
Și reîncepe cursul închipuitei vieți.

Dar când din aiurarea'î sfârșită, se deșteaptă
Și 'și vede spulberate fantomele din gând,
Recade în extasul durerilor, pe când,
Ca un colos în față-î, Mizeria 'l așteaptă.

Nu are nici cuvinte, nici lacrimi de ajuns,
Spre a putea să 'nmoaie a soartei îndârjire.
Poetul are dreptul și el la fericire;
Ea însă tot-d'a-una de dânsul s'a ascuns.

Ca orbul care-aude vorbindu-se de soare,
Dar nu-î e cu puțință lumina a 'î vedea,
Așa și el aude vorbindu-se de ea,
Dar nu e chip s'o aibă decât dupe ce moare.

MUNTELE ȘI VALEA

S'aũ luat de secolĩ Muntele cu Valea,
Ca sã ție casã vecinicã-amẽdoĩ,
Ca la vremurĩ grele sã'șĩ împartã jalea
Și la bucurie sã se simtã doĩ.

Dar și în natură e ca'n omenire :
Soțul duce greul, iar soția, vai !
Rare orĩ ia parte la nenorocire
Si'și împãrtãșește numai bunul traĩ.

Muntele, cu creasta pãnã'n norĩ vãrãtã,
Infruntãnd primejdii și intemperii,
Iși consumã viața stearpã și urãtã,
Ca sã ducã jugul grelei cãsnicii.

Valea se răsfată l'ale lui picioare,
Paseri și insecte, floare și isvor,
Îi încântă simțul, îi aduc răcoare,
Și 'mprejuru-î toate îi vorbesc de-amor.

În a ei virtute Muntele se 'ncrede.
Totuși, când spre dânsa ochii-î se re'ntorn,
Ceia ce ved' alții, numai el nu vede :
Luna ce-î ornează fruntea ca un corn.

EROTICE

I

Mă simt atâta de ușor
Că une-orî aş fi în stare
Ca și un fluture să sbor...
— Vrei tu să'mi servi de luminare?...

II

De ce cu trandafirul oare
Eă nu te-ași fi asemănat,
Pentru amant când ești o floare
Și-un ghimpe pentru-al tău bărbat?

III

Ți-ași da amorul cu plăcere,
 De-ași ști că nu ești măritată
 Și că bărbatul tău n'ar cere
 Să'mi dau și părul tot d'odată.

IV

Pe luciul unei ape line
 O trestie se 'ncovoia
 Și apa, oglindind'o, 'n sine,
 S'o frângă pare că voia...
 Tot ast-fel faci și tu cu mine
 Pe sênul tău când mă resfrâng ;
 Dar uiți că trestia se ține
 De rădăcină ce nu se frîng.

V

Sprincenele-ți catifelate
 Subt care ochii tăi lucesc,
 Mă 'njunghie și mă rănesc
 Ca două săbii veninate.
 Tot ele-apoi ca un lîțoliu
 Intunecă privirea ta :
 Ai chipul că m'ai regreta
 Și că le porți ca semn de doliu.

Lipsești Logodnicea Măntăuș
 boboșele năi bunul ronei
 institutii publice cum stău nău
 respecti —

PICTORUL

Poet prin simțiminte... prin artă, pictor mare,
 Înțelegea durerea și foamea cunoștea...
 În țara lui pictura era fără cătare...
 Și el o învățase spre-a se hrăni cu ea.

Sărac, bolnav și singur în lumea egoistă,
 Pe patul său de scânduri zăcea suferitor,
 Înconjurând odaia cu o privire tristă
 Și așteptând zădarnic o mână d'ajutor.

Mizeria 'i sleise și corpul și simțirea
 Și 'n scârba de el însuși, de lume și de traiu,
 Ca ultimă speranță, își aștepta peirea,
 Căci viața-i începuse să prinză putregaiu.

In fața lui, mai triste, tablourile sale,
 Infățișând ici-colo, savanți, artiști, poeți,
 Părea că-î ved durerea și că'l privesc cu jale,
 Insufletind în cadruri pe umezii pereți.

Și-acele prețioase cap d'opere, la care
 Ținuse-odinioară. ca și la viața lui,
 Acum, când sărăcia îl doboră mai tare,
 Le-ar fi vîndut, de sigur, pe or ce preț, or cui.

Dar nimeni nu se 'ndură în ajutor să-î vie :
 Nicî rudă, nicî prieten, nicî doctor... Părăsit
 De toți, în cel din urmă minut de agonie,
 Și el se părăsește obștescului sfîrșit.

De-o dată ênsă ușa odăcii se trîntește,
 Și intră o femeie cu vîlul pe obraz...
 Iar pictorul, vîzînd'o, tresare, o privește
 Și 'n fața ei rămîne uimit, ca în extaz.

Dar pînă să o 'ntrebe ce vrea, pe cine cată,
 Strîina către patu-î înaintează 'ncet.
 Și-î spune, cu o voce blajină, dar ciudată,
 Că a venit la dînsul să-î facă un portret,

Cu fața 'nvesilită de-o veste-atât de bună,
Suride și voește uneltele să'și ia :
Se luptă, se ridică, puterile 'și adună
Și scopul își ajunge tărându-se d'abia.

Dar când spre ea 'și intoarce privirile-obosite
Și-o roagă să-și ia vëlul ca să'l atârne'n cui,
Subt el apare Moartea cu fălcile rinjite
Și hârca 'și zugrăvește adânc în ochii lui.

DOCTORUL

Când se simți mai rău că-î vine,
Bolnavul se lungi în pat,
Și-aî casei repede-aû chemat
Un doctor, ca să 'l facă bine.

Dar moartea 'n uşă s'arătă,
Căci sufletul trăgea să-î iasă,
Și-aflând că doctorul e 'n casă,
Ne-vrînd să intre, cuvîntă :

«Ajunge-o plasă pentru-un pește
Și-ajunge-o cursă pentru-un leu...
E de prisos să fiu și eû,
Când doctorul mă 'nlocuește. —

SERGENTUL

Sergentul își iubea soția
Și-avea încredere în ea,
Căci sufletu-î nu cunoștea
Nici temerea, nici gelozia ;
Dar câte-o dată își zicea
C'o hotărită îndrăzneală :
«—Acela care va 'ncerca,
Să'mi spue cum eă ea mă'nșală,
Mè va minți fără 'ndoială,
Și jur că il voiū impușca !»—

Sergentul se 'ntorcea odată
Dintr'un războiū, invingător.
Și se miră că ea în privdor
Nu'l aștepta ca altă-dată.

Dar sufletu-î bănuitor,
Intăratat de gelozie.
Fu cel d'intâiu care 'l vesti
Că'l înșelase-a lui soție,
Și jurământul ca să'și ție,
Un glonț în inimă 'și trânti.

MULTĂ SĂNĂTATE

Un bărbat, — murindu-î scumpa lui soție,
Dupe opt sau nouă ani de căsnicie,
Și rămas de-o dată văduv, singurel,
Ne având pe nimeni a 'ngriji de el, —
Se scirbi de viață și vru sa se-omoare,
Alegându-și moartea prin spînzurătoare.
Deci d'un pom, în curte, innodă un laț
Si vârându'l bine dupe gātu-î, haț!
Nodul îi cuprinse sdravăn beregata
Și își dete drumul, lung, aproape gata.
Un vecin, vădendu'l când se pregătea,
Aduă mulțimea ce pe drum trecea;
Deteră năvală, ștrangul il tăiară,
Unii il stropiră, alții il frecară.
Până spânzuratul înviă din nou
Și 'ncepu să geamă groasnic... ca un boi.

— «Bine, măi vecine, un bătrân îi zise,
 Văzând că 'nviază, dupe ce murise,
 Nu 'ți-a fost rușine să ghiberdisești,
 Fără ca la popă să te spovedești?
 Te vęd plin la față, roșcovan ca racu,
 Ce te-a pus la cale să te duci la dracu?» —

— «Ia, măi tacī, răspunse omul spânzurat;
 Să 'mī scăpați viața cine v'a chemat?
 Voiū să mor, și iată, să vedeți măi bine,
 O să iaū cuțitul și-o să'l bag în mine!»
 Unul vru s'ascunză fierul ascuțit,
 Care că să tae ștreangul le-a servit;
 Dar un bun prieten de odinioară
 Le grăi: — «Lăsați-l, dacă vrea să moară!
 Are drept; pe lume a rămas stingher;
 Vrea să se 'ntâlnească cu nevasta 'n cer,
 Căci și ea 'l așteaptă măi curënd să vie,
 Să re'nceapă-acolo dulcea'i căsnicie.» —

— «Ce? strigă bărbatul, ca din somn trezit,
 Să trăesc cu dēnsa iar cum am trăit?
 Mulțumesc! Măi bine du-te tu măi frate,
 Ba chiar du-ī din parte 'mī multă sănătate!» —

SOACRA ȚIGANULUI

Un țigan, avându 'și soacra greu bolnavă
Și ținând, se vede, foarte mult la ea,
Ca să nu-î aducă morții vr'o zăbavă,
Nu lăsa pe fii-sa, ci el o 'ngrijea.

Intr'o noapte ênsă, bietul, ostenise,
Căci prea se legase pacosteaa de el,
Și, voinđ să 'nchiză ochii, fără vise,
Se culcă afară și-adormi nițel.

Dar, la miezul năpțeii, când dormea mai tare,
Un vecin, cumătru, rudă în sfârșit,
Vrênd ca să-î vestească trista întâmplare,
L'a cătat prin curte, până l'a găsit :

— Scoală, măi, că soacra ți-a'ncetat din viață!—
— Vai! făcu țiganul, mișcând subt cojoc,
Rău o să'mi măi pară mâine dimineață!—
Și, 'nvelindu-și capul, adormi la loc.

PEȘTELE DE POST

Intr'o zi, creștiniî dintr'un sat plecară
Să se jeluiască la un 'nnalt prelat,
Precum că prea sfântul, popa lor din sat,
Mereû le tot face postul de ocară:
Că in loc să'l ție, ca orî-ce creștin,
In zilele 'n care legea poruncește,
In Vinerea Mare chîar mănâncă pește
Ba il mai și udă c'un bîrdac de vin.

Auzind prelatul o așa rușine,
A trimis îndată de-a chemat la el
Pe *prea-sfântul* care se purta ast-fel,
Ca să'l dojenească cum i se cuvine,
Popa la 'ndoială fără a mai sta,
Ba cîtînd să'și facă și de veselie,
Se grăbi să meargă la episcopie,
Neștiind se vede ce il aștepta,

— »Bine, părințele, episcopu'î zise,
Ți-ai uitat cu totul legea de creștin?...
Mănâncă pește'n posturi și'l stropești cu vin...
Ast-fel mi te 'nvață pravilele scrise?»

— «Ce tot spui, Prea Sfinte? Așa ești de prost?
Vrei să'l ud cu apă, ca în vreme scurtă
Să'mi reinvieze peștele în burtă?...
Or, nu știi dichisul peștelui de post?»

NU E DE MIRARE

Un boer avea 'n ogradă,
Ca tot omul gospodar,
Păsărime o grămadă,
Și-avea și-un țigan pândar.

Intr'o bună dimineață,
Vrând să tragă într'o cioară,
Impușcă țiganu-o rață,
Care gata fu să moară.

— «Ce făcuși, mă faraoane?
«Ați lovit'o drept la mir!»—

— «Iaca, am facut, cocoane;
«Dar eă, huite, nu ma mir!»

«Pușca ha'npușcat rațușca....
«Hasta nu e treaba mare!
«De 'npușca rațușca pușca,
«Ar fi fost mai da mirare!»—

STAPAN

I

Bărbatul ei, om tîner și de-o virtute rară,
Murise, în răsboiul din urmă, pentru țară :
Iar țara 'l îngropase, drept cinste... ca pe câini...
Rămasă decî pe lume sêracă și străină
Și, ne avînd o pată pe fruntea ei senină,
Nădăjduia în munca sêrmanelor ei mîini.
De alt-fel, cînd oșteanul de lângă ea plecase,
Unica mîngăiere ce'n lipsă îi lăsase,
Era o fetișoară, născută-abia d'o zi.
Cu dînsa trista mumă uritul își ūcise
Din ceasul cînd de scumpu-î bărbat se despărțise
Și pîna cînd, în fine, de moarte-î auzi.

II

De cum se face ziuă și pîna se 'nnoptează,
Umblînd din casă 'n casă, întrebă, cercetează

Și cată pretutindenî să afle un stăpân.
 Dar nimenî n'o ascultă și nimenî n'o primește:
 «Stăpânul ce-î dă toate și leafă-î mai plătește,
 Nu vrea să-î mai hrănească și broasca de la sin».
 «Dar fata-acum e mare și o va da la școală;
 Târziu se 'ntoarce seara și pleacă cum se scoală:
 O va hrăni ea ênsăși din leafă și tain».
 Dar in zadar se roagă nenorocita mumă,
 Căci uniî cu asprime, iar alțiî cam in glumă
 O dau pe ușă-afară, saū rîd de-al ei destin.

III

Copila, simțitoare și matură din fire
 Părea că nu-și dă seama de-a lor nenorocire,
 De și înțelesese că ei se datora.
 Când muma ei, sleită de foame și durere,
 Simți că nici să umble nu-î rămânea putere,
 Ea o rugă să plece și-a nu se dispera:
 — «Mai du-te dragă mamă, dar du-té fără mine,
 Căci poate că norocul e bun numai cu tine,
 Și dacă nu azi, mâine îți vei găsi stăpân!»
 Plecă, — dar când acasă, zdrobită, se târăse,
 Copila adormise de veci... se omorăse...
 N'aveau să-î mai hrănească și broasca de la sin!»

COPILUL MIZERIEI

I

Bolnavă, sdrențăroasă și tremurând de frig,
Pe drumuri rătăcește, acoperind în poale
Un biet copil, ce rupe flămând dintr'un covrig
În lacrimile mumei redevenit mai moale.

Ai crede-o, la vedere, că este-o cerșetoare...
Toți câinii după dânsa, lătrând, se năpustesc;
Copiii o insultă sau o lovesc de-o doare;
Cu scirbă, trecătorii la halul ei privesc.

— Femeie păcătoasă! zic preoții, în care
Speranțele ca 'n fundul prăpăstiei rămân;
Nu e destul că 'și duce mizeria 'n spinare,
Mai trebuia să poarte și un copil la sin! —

Dar ea înaintează, cu ochii în pământ;
În urma ei, cu grabă, copilul își târăște...
Ea vede că 'n potrivă toți oamenii îi sunt,
Ea știe că bogatul pe cel sărac urăște.

De-aceia, nu recurge la milă nici odată,
Nu cere bunătate în ochii nimănui;
Își amintește numai atât: că are tată,
Și-aleargă, 'n disperare, la ajutorul lui.

Odinioară, sigur, pe când era alt-fel,
Simțise că iubirea de un străin o leagă,
Și, patima orbind'o în totul pentru el,
Cu sufletul și corpul 'i se dăduse 'ntreagă.

Cu dânsul într'o noapte de la părinți plecase...
Dar, o! durere!.. omul se 'nșeală une-orî...
Zadarnic se 'ncrezuse, căci prea târziu aflase
Că tocmai devotații sunt cei mai trădători.

II

La poarta unei case încetinel bătut
Și vinele și nervii în corpul-i se sbărliră...
Dar sângele de-o-dată în inimă-i stătu,
Cu tatăl său în ușa când ochii 'i se 'ntâlniră.

Bătrânul, ca de trăznet lovit pe ne-așteptate,
Înmărmuri o clipă și, la vederea ei,
Strigă, desnourându'și sprincenele 'ncruntate :
— Afară, cerșetoare! Te-du din ochii mei!—

Copilul, de-o putere divină inspirat,
Cu mâinile 'ncleștate de rochia tristei mume,
Privea la el cu gâtul întins și nemișcat,
De-ai fi crezut că 'n ură pândește să'l sugrume.

Dar muma lui sdrobotită, căzută, disperată,
Tărându-se 'n genunchie, cu părul despletit,
Îl urmărea, rugându'l cu vocea seacă : — Tată!
Oh! Iartă-mă, aibî milă !... aibî milă !... am greșit!—

— Mormîntul mamei tale, e surd spre-a te ierta...
Caci tu ai omorât'o, făcînd'o de rușine!
Țărăna o apasă cu mișelia ta !...
Afară cerșetoare, afară de la mine !...—

Cu mâinile pe pieptu-î abia țiindu'și viața,
Rămase ca o stîncă, rugându'l fără glas...
Dar el, cu nepăsare, își reîntoarse fața
Și, pentru ca să plece, făcu întăiul pas...

Atunci, copilul zise cu graiul ângeresc;
— Nu plânge, mamă dragă, vei fi și tu bogată,
Căci mă voiî face mare și am să te 'ngrijesc,..
Ridică-te, să mergem, ăst om nu'ți este tată!—

Când auzi bătrânul acele-adânci cuvinte,
Mișcat până la lacrimă, strigă : — Copii mei!...
Și-adăogă strângându-î la pieptul său fierbinte :
«Oh ! Ei sunt demni de mine și eî n'am fost de eî!»

NOAPTE ALBĂ¹⁾

I

Dacă 'n fundul cugetărei, unde-ascunzi câte-un secret,
Ai simțit măcar o clipă pentru mine un regret,
Dacă 'n noaptea vieții tale, unde simțul tău dorește,
Ai suris măcar o-dată umbrei ce te urmărește
Și-ai văzut ce strâns de tine toate simțurile 'mi legi,
O! ar fi cu neputință ca să nu mă înțelegi!
Voi să'ți spun cât n'a spus nimeni, de când plânsul are voce
Și de când durerea poate mila lumii să invoce;
Voi să'ți spun ce simt, ce sufer, cum trăesc și ce-am făcut,
De când mi-am pierdut odihna și de când te-am cunoscut.
O! ascultă-mă! Pe lume nu e nimeni să m'asculte...
Numai tu mă poți pricepe, și ți-ași spune-atât de multe,
Că o viață de-ași petrece povestindu-ți tot ce știu,
Încă n'ași putea durerea cum o simț să ți-o descriu.
O! ascultă-mă!... Știu bine că te supără-a mea jale
Și că nu ai datoria să'nfunzi gândurile tale.

1). Din volumul *Noapți Albe* (ediția IV-a) ce se află pus sub presă și va apare în curând, în editura *Revistei Literare*.

În prăpastia în care a căzut ființa mea ;
 Eă nu cer să 'ți turburi mintea și să te arunci în ea ;
 Rămăi sus, rămăi de-asupra înverzitelor coline ;
 Dar din vârful lor priveșre de-astă dată și la mine !
 E destul să știu că noaptea, când la tine mă gândesc,
 Am putut de-a mea tortură un minut să 'ți amintesc,
 E destul să vėd o rază din lumina ta fierbinte,
 Să surprinz o bunătate în risipa-ți de cuvinte,
 Să 'ntrevėd o remușcare că nu poți să mă iubești,
 Să-mi închipuesc că umbli să mă mângăi, când zîmbești,
 Și să cred că toată lumea nu-ı ca mine fericită,
 După cum nu e ca tine o femeie mai iubită.

Spune-mi, e un om pe lume mulțumit mai cu puțin ?
 Și cu toate astea, cine a simțit mai mare chin
 Intr'o lipsă mai grozavă de iubire-adeverată ?
 — Nu 'mi-aduc aminte nimeni să mă fi iubit vr'o dată.
 Eă nu socotesc iubire egoismul părintesc,
 Nicı nu iaă de simpatie interesul omenesc ;
 Uite sufletul, de poate, orı-ce patimă lumească,
 Ia-mă ast-fel cum mă aflu, și atunci să mă iubească.
 Alt-fel, totul e minciună și 'n zadar ași fi crezut
 Până chiar și în iubirea mumei care m'a născut.

Iată pentru ce, în ziua când te-am întălnit pe tine,
 'Mı-am zis : poate e un suflet ca să semene cu mine,
 Și, dorind s'alung odată gândul meu nenorocit,
 Te-am vėzut prea fericită ca să nu-te fi iubit.
 Frăgezimea ta, blāndețea, ochii, zimbetele tale
 M'aă făcut să uit amarul simpatiilor banale,
 Și-am vėzut o nouă lume apărând în ochii mei,
 Iar tu, singura femeie mai trăiaı între femei.
 Imi părea că toată lumea e creată pentru tine
 Și tu, soare-al vieței mele, te născuseși pentru mine ;

Imi părea că dacă cerul e senin sau înorat
 Tu ești veselă sau tristă, — și că tot s'ar fi schimbat,
 Până chiar și mersul zilei să se 'ntoarcă din spre seară,
 In aceiași zi să 'nceapă soarele să urce iară,
 Ca apusul să rămâie tot-d'a-una răsărit,
 Numai dacă tu, stăpâna tutulor, ai fi voit.
 D'atunci, te-am iubit, cum nimeni nu mai cred să te iubescă.
 Nu cunosc nenorocire și tortură omenească
 Să fi ros mai cu putere suflet mai înamorat
 După cum a ta iubire sufletul 'mă-a torturat.
 Câte nopți am stat cu capul între mâini, cetind vr'o carte,
 Ca să 'mă obosească gândirea și să uit că ești departe!
 Dar la fie ce idee și la fie ce cuvânt,
 Lamartine și cu Petrarca celebrau câte-un mormânt,
 Și apoi, pe când durerea schimbă oameni 'n fantazme,
 Lord Byron trântit pe masă cu blesteme și sarcasme,
 Intre alte vechi volume răsfoite în zadar,
 Nu 'și-a strecurat veninul într'un creier mai bizar
 Ca în noaptea când, de scârbă și de ură 'nfiarbântată,
 Mi-am simțit ființa 'ntreagă ca o mare agitată,
 Și am ridicat pumnalul hotărât să mă omor,
 Ca în pieptul meu să moară și-al tău chip amăgitor.
 Moartea mă privea în față c'o magnetică putere
 Și eram să 'ngrop durerea într'o ultimă durere.
 Nicăi odată ênsă frica n'a făcut p'un om mai laș
 Ca 'n minutul când, mușcându-mă mâinile de ucigaș,
 Am zvârlit în gol pumnalul și-am trăit!...

— Acum, răspunde!

Dacă 'n ast-fel de iubire mai am dreptul a m'ascunde
 De ideile tîmpite ale celor ce găsesc
 Că am săvêrșit o crimă, cutezând să te iubesc!
 Nu-î așa, că toți cu vorbe de iubire te 'nconjoară?
 Care ênsă dintre dênșii pentru tine-ar vrea să moară?..
 Morî! și când de la mormentu-ți va pleca chiar muma ta,
 Mai curênd ca într'o lună va începe-a te uita.
 Eă, dacă trăesc, e numai că trăești și tu. Apune
 In mormêntul tău, și-acolo lângă tine mă vor pune.
 A! de sigur, după moarte nimeni nu mai are drept

De-a 'ngriji ca să rămânie și cadavrul înțelept.
 Și de câte ori ca omul e mai generos pământul.
 Nici o lege nu 'l oprește de-a ne 'npreuna mormântul;
 Și el, care pune capăt gemătului omenesc,
 S'ar deschide mai de grabă, dac'ar ști cât te iubesc.

Iartă-mă că-ți sperii somnul ca o tristă cucuvaie
 Și te fac să crezi că-ți umblă lilieci prin odaie;
 Ași voi să fie ziuă, pe la tine să mai trec
 Și în zgomotul mulțimei suferința să 'mă înec;
 Dar acum e miezul nopții, când pământul doarme 'n pace,
 Și când numai conștiința criminalului nu tace;
 Când pe brațele femeii, soțul uită-al zilei chin
 Și când, urgisit de soartă, disperatul bea venin;
 Când bogatul face planul desfătărilor de mâine,
 Când bolnavul, fără doctor, se frământă ca un câine;
 Când avarul pe 'ntunerec, strânge banul lângă ban,
 Și mizeria deșteaptă sinuciderea 'n orfan;
 Când desfrâul scoate masca și corupția se vinde,
 Când amantul stinge lampa și poetul o aprinde;
 Când misterul nou clocește cuibul unui vechi mister,
 Când Satan împrăștează ura 'ntre pământ și cer,
 Și când tu, mai rea ca dânsul, despărțindu-te de mine,
 Ai lăsat perdeaua nopții între ochii mei și tine.
 Știi tu, ce-am făcut de-o oră, de când singur am rămas?
 Caut urmele pe unde ai călcat cu al tău pas
 Și lipindu-mă resuflarea și obrazii peste ele,
 Umblu să le șterg cu focul și cu lacrimile mele,
 Ca să nu rămâe umbră din închipuirea ta
 Și să pot dormi o clipă, fericit de-a te uita.
 Dar cu cât gonesc lumina, întunerecul pătrunde:
 Simț că ești pe lângă mine, însă nu te văd pe unde,
 Aud glasul tău vorbindu-mă, însă vorbele sunt reci,
 Haïna ta 'mă atinge haïna, însă nu te văd să treci,
 Ochii tăi lucesc în ochi-mă, dar sunt falși ca 'ntr'o oglindă,
 Brațele-mă se 'ntind spre tine, dar nu pot să te coprindă;

Tu ești tot și ești nimica, ațurez, dar mă deștept
Și în locul umbrei tale, regăsesc durerea 'n piept.

Negreșit, să nu ai suflet și să ai așa figură
Trebuia să fii femeie și să te numești Tortură ;
Să te ved în tot-d'a-una și să te iubesc mereu,
Pe când nimeni să nu știe viermele din pieptul meu.
Și ce'i pasă Vecinicieii de o clipă 'n van pierdută !
Cerurilor ce le pasă de o stea 'n abis căzută !
Este oare sec Oceanul dacă seacă un isvor ?
Suferă creațiunea dacă pîere-un muritor ?
Când o candelă se stinge, luminează 'n cer un soare
Și când eă mă lupt cu moartea, tu trăești nesimțitoare.
Nu e vina ta : sunt alții de cât tine mult mai răi.
Nu mă mir că nu ai suflet, când trăești printre cală
Care 'n setea lor, își joacă conștiința ca la bursă,
Dar mă mir prin ce 'ntemplantare am putut să caz în cursă.
Ei trăesc nedându-și seama de cât lăcomiei lor
Și tu le servești de marfă, așteptând cumpărător.

Prostituție !... Pămîntul s'a corupt ca o femeie,
Făcînd lupta dintre oameni o scârboasă epopee :
Germenii putreziciuneii fierb în pîntecu-i stîrpit,
De otrăvurile vieții e vîzduhul înnăcrit.
Cine-ar cuteza să 'nalțe glas de conștiință, minte
Egoizmul și minciuna aă prins vîermii în simțiminte
Și virtutea, egzilată, se ascunde tremurînd ;
Nimeni nu mai are suflet, toți sunt lași, căci toți se vînd.

Imi miroase a pucioasă par'c'ași fi pe Marea Moartă
Și 'n Sodoma printre stîrvuri geniul fatal mă poartă,
Tremur, ca bolnav de tifos, 'mă-este cald și 'mă-este frig,

Iar în spazmele durerii pân' la cer așî vrea să strig.
Dar când cugetul îmi spune că mă aflu 'n omenire,
In strîmtoarea sugrumărei întrerup cu îngrozire
Glasul care-ar vrea să strige ca un răcnet : unde sunt ?
Căci sunt sigur că ecoul 'l-ar răspunde : «pe pămînt!»
Toate fibrele din corpu-mî se restrîng cu-așa putere,
Că devine însutită infernala mea durere ;
Aud ciocnete de oase și vîd rinjete de morți,
Par'c'așî fi căzut din ceruri l'ale Iadurilor porți.
Atunci, îmi ridic pumnalul și 'mî Iaŭ zilelor, adio !
Dar prin geamuri dimineața îmi vibrează lung : e zio !

NOAPTE ALBĂ¹⁾

II.

Cui să spun a mea durere, patima de care zac,
Să mă crează, și de milă să mă 'nvețe ce să fac!
Să-i destăinuiesc iubirea cum o simt și cum mă roade
Precum rod în primăvară viermiî tinerele roade;
Să'mi deschid, ca unui preot, rana sufletului meu,
Ca să văză în adâncu-i ce-am putut să sufer eu.
Să'mi iaș masca depe față, prefăcuta veselie,
Și să-i plâng, așa cum singur plâng când nimeni nu mă știe;
Să mă rog cu mâini unite, dupe cum mă rog la cer,
Și în schimbul vieței mele numai crezământ să-i cer.
Cui să-i spun a mea tortură, dacă nu țî-ași spune-o ție,
Scumpe ânger, fără care lumea 'ntreagă-ar fi pustie;
Cum să'ncep, prin ce cuvinte te voi face să mă crezi,
Când în tine mi-e speranța și când tu mă torturezi?
Sunt în viața omenească cugetări și simțiminte
Care nu se pot descrie nici odată prin cuvinte.

1) Din volumul *Noaptea Albă* (ediția IV-a) ce se află pus sub presă și va apare în curînd în editura *Revistei Literare*.

Trebuie cu toate astea, dar nu pot să ți-le spun,
 Și ținându-le închise, simț că-am să devii nebun :
 E ceva grozav în mine care-atât mă torturează,
 Care nu mă 'nnebunește, care nu mă 'nseninează,
 Ci 'mi usucă tinerețea și 'mi închide-al vieții drum,
 În cât une-orî îmi vine de dureri, să mă sugrum!
 În privirea mea s'aprinde o dorință nesfârșită;
 Inima îmi este suptă de-o iubire ne-auzită;
 Nervii mei de voluptate se'ntărâtă și s'ascut,
 Gândul meu ca pe o mare fără țărături e pierdut,
 Și mă duc, mă duc departe, trist și singur tot-d'auna;
 Iar lumina mi se pare cu 'ntunericul tot una,
 Nu mai îndrăznesc nici ura de iubire s'o disting,
 Dar, luptând cu mine însumi, spre-a fi 'nvingător, mă'nving!
 Oh! atunci, recad cu capul rezemat de câte-o mână:
 Lacrimile cu speranța pe-albul ochilor se 'ngână,
 Imi aduc de tine-aminte și te ved și te privesc
 Ast-fel dupe cum aievea și în vis te 'nchipuesc.
 Par'că umbra ta sosește să mă mângâe la vreme,
 Să'mi oprească depe buze inspiratele blesteme,
 Să'mi suriză mai 'nainte plânsul meu d'a fi 'nceput,
 Și vîzându-mă că sufer, să mă 'ntrebe «ce-am avut?»
 Să'si înfășurare de gatu-mi brațele cu adorare,
 Dupe cum se înfășoară două fragede lăstare,
 Și eu, rezemându-ți capul, scumpă umbră, lingă sin,
 Să te simț mai multă vreme, mut și nemișcat rămân.
 Cât de dulce mi-se pare fie ce clipire-a vieții;
 În părerea mea se 'ntoarce frăgezimea tinereții,
 Te iubesc, te strâng pe suflet, te sărut și te desmierd,
 Toate simțurile mele în simțirea ta se pierd,
 Frigurile fericirei sunt în mine 'ntărâtate;
 Sângele mi se preface într'o caldă voluptate;
 Par'că visul mă deșteaptă din uimirea altui vis,
 Ca să'mi ved destinu-aievea lângă-al tău destin înscris.
 Dar ca tot ce n'are viață, umbră saū închipuire,
 Te 'nnegrești în fundul nopței și te stingi ca o clipire,
 Pe când eu, rămas de-asupra nebuniei ce 'mi rînjea,
 Ved prăpastia în care, fără tine, voiū cădea.

A! de-ar fi numai atâta, poate că-ași avea putere
 Să'mi ascund nenorocirea și s'o sufer în tăcere.
 Dar sunt taine îngropate pentru veci în pieptul meu,
 Și pe care mă cutremur să mi le-amintesc chiar eu.
 Nu-î așa că nu se poate, într'a ta copilărie,
 Să 'nțelegi cât e d'aproape firea mea de nebunie?
 Eū te iert, căci fără voe, mi-ai făcut atâta rău;
 De ce însă nu mă iartă și pe mine-amorul tău!...
 Cel puțin de mi s'ar spune că odată, lângă tine,
 Suferința mea de astăzi mi se va'ndrepta spre bine,
 Tot ași mai găsi putere să mă lupt și s'o'ntrrețiu,
 Ca 'ntr'o zi de-a ta iubire mult mai vrednic să deviu.
 Cine o să'mi poată însă da atâta fericire,
 Ca să nu 'mă aduc aminte de a mea nenorocire!...
 Ce să sper la-acei sălbatică, care, când vorbesc de-amor,
 Înțeleg înfierbântarea bestialității lor.
 Să pătrunză 'n adâncimea sufletului meu, să vadă
 Și să judece amorul pentru mine, ce 'nsemnează,
 Lor le e de-ajuns o clipă tinerețea a'și goli,
 Spre-a putea cu prisosință însetarea-a'și potoli.
 Cine știe! și ei poate ca și mine aū dreptate:
 Ce s'ar face idealul, de n'ar fi realitate:
 Fie-care simte viața dupe cum îi este scris,
 Unul o 'nțelege-aiëvea, altul o prevede 'n vis...
 Unde am ajunge însă de-ar fi tot femeii ca tine
 Și ce oameni am cunoaște, toți dac'ar iubi ca mine!

Eū nu sunt nebun, un doctor să te-asigure-ar putea;
 Și cu toate astea, singur când pătrunz în mintea mea,
 Înăuntrul ei mi-e frică să mai știu ce se petrece
 Și fugarului meu cuget îi dau drumul ca să plece,
 Să se ducă unde nimeni nici odată n'a ajuns,
 Ca să aștepte unde este ceasul morței mele-ascuns,
 Să'l întreb și să 'mă răspundă, ce va face dupe moarte
 Cu iubirea mea,—și cine mă va 'nlocui s'o poarte!
 — Cugetă cât e de mare! dacă până-al morței ceas

Fuge ne'ncetat,—cu toate că'l doresc la ori-ce pas,
Neștiind la ce flință ar putea să măi găsească
Suflet ca al meu de tare ca iubirea să'mi primească,
Saū temându-se că nimeni neputând'o suferi,
Ca un cataclism teribil lumea 'ntreagă ar opri !
A ! de ce nu e putință creierul să 'mă pot desface
Să 'mă dau coastele de-o parte, loc în inimă a'ți face,
Să pătrunzi și tu 'n adâncu-î și să vezi cât e de-amar
De-a fi mort pe din 'năuntru, când ești viū pe din afar' !

INTRE PATRU OCHI

Ochi, adânci ca fascinarea și puternici ca magnetul,
Care m'ați orbit d'odată și m'ați luminat cu 'ncetul,
Ochi, din care izvorăște al amorului fluid,
Îndreptați-vă în ochi-mi să mă satur de privire,
Să mă pierd în voi cu totul și cu gând și cu simțire
Și la mângăierea voastră inima să mi-o deschid!

Sin setos de dezmerdare și flămând de frăgezime
Ce te rotunjești estetic în palpitele sublime
Și prin cutele cămeșei sfârcurile 'ți înpietrești,
Strânge-te cât poți la pieptu-mi să te simt pe dânsul bine ;
Căci e mult de când privirea mi-se scurge dupe tine
Și de când, din depărtare, simțurile 'mi răscolești.

Buze, umede de poftă și 'nroșite de plăcere,
Voi ce'mi puneți foc pe suflet și balsam p'a mea durere,
Voi, ce 'mi sugeți judecata până ce mă faceți mut,

Și 'mă întărâtați în vine feciorească voluptate
Inecați în râvna voastră buzele-mi îmfierbântate
Și lăsați-mă 'n extasuri, dulce, lung, să vă sărut!

Iar tu, draga mea, vorbește-mi să mă 'ncredințez mai bine
Că privirea nu mă 'nșeală și că tu ești lângă mine,
Spune-mi tot ce simți, ce cugeți, ce regreti și ce dorești,
Să te-ascult cu bunătatea ce 'mi-a inspirat iubirea,
Să 'ți dau corpul, cugetarea, tinerețea, fericirea,
Ca avându-le pe toate și mai mult să le dorești.

I A D

Doamna mea, său domnișoară,—dacă nu ești măritată,—
Tu ce ieși aceste versuri năzuind să le citești,—
Iartă-mă de îndrezeală că 'ți zic tu, așa d'o dată,
Fără ca să ne cunoaștem cine sînt și cine ești,
Socotesc c'ar fi mai bine să le-aruncî depe acuma
Și ca Nastratin din basme că le știi să'ți presupui :
N'ași dori să'mi fii dușmană și scandal să'mi fie gluma,
Mai ales că nu 'mi-e 'n voe s'aprinz ura nimănuî.
Dacă sfatul meu ți-ajunge, mulțumește-te cu dînsul.
Sunt destule cărți, pe care ai putea să și adormi,
Elegii nenumărate să'ți pornească 'n valuri plînsul,
Fantezii, prin care 'n ânger ai putea să te transformi.

Recitește-le, la masă său cum-va de ești culcată,
Când ți se vor prinde ochii, pune-le subț căpătâiū,
Și-ai să dormi, cu visuri pote, însă dulce legănată
De fantasticele brațe ale-amorului d'intâiū.
Uită dar aceste versuri, său aruncă-le departe;
Căci în ele e otrava unui suflet revoltat.

Lesne geniul pierzării de virtute ne desparte,
 Dar cu greu ne reîntorcem tot de unde am plecat,
 Versurile mele smulse dintr'o inimă scârbită,
 Unde n'a pătruns o rază de amor nevinovat,
 Sunt ca putrezile miazme dupe-o mlaştină 'nverzită.
 Peste care clocoteşte tot vèzduhul infectat.
 Idealul ce ridică simţimintele căzute
 E o pată sângeroasă în privirea mea măi mult ;
 Armoniile sublime ale cuvîntărei mute,
 Chiar de n'aşî fi surd cu ele, tot n'aşî vrea să le ascult.
 Nu sfinţesc nimic,—şi nimeni n'are drept l'a mea sfinţire ;
 Rîz de toţi, şi las să rîză toţi cu mine dacă pot...
 Am batjocură destulă pentru 'ntreaga omenire,
 Căci e tot ce am pe suflet, eū, dezmoştenit de tot.

Ridicaţi-vè, dar, umbre de nebuni închipuie,
 Făuriţi o lume nouă de plăcere şi ecstaz ;
 Zmulgeţi dupe voi simţirea spre iluzii nesfirşite,
 Dar păstraţi ipocriza tot-d'auna pe obraz.
 Eū rëmân, ca 'n fundul mării stîncea grea şi neclintită,
 Fără să am drept la soare şi la binele obştesc ;
 Dar cu lumea de cadavre împrejur-mi rânduie,
 Cel puţin să n'am nevoie de subt mască s'o privesc.
 Imbrăcaţi-vè simţirea cu virtuţi şi strălucire ;
 Mie daţi-mi goliciunea, carnea, voluptatea ei ;
 Săturaţi-vè c'o rază dintr'o galeşă privire
 Şi lăsaţi-mi mie corpul desbrăcatelor femeii.

Doamna mea, saū domnişoară, — dacă nu eşti măritată,
 Mi-ai nesocotit povaţa, şi urmând să mă citeşti,
 Ţi-ai făcut un rău de care, dacă n'ai fi [vinovată,
 Ţi-ai fi-a coperit obrazul între mâini să nu roşeşti.
 Fie dar !... Musset Ţi-ar zice, că nimic nu e măi dulce
 Ca un suflet de femeie, gol în corpul-i despuiat,

Când în patu-î de mătase se strecoară să se culce
 Și când brațele-î te leagă strâns la pieptu-î resculat.
 — Negreșit că 'l ai subt pernă și-l citești adese oare,
 Dar fiind că e departe, și fiind-că este mort,
 Nu i-ai profonat țărâna, — ci, slăbită, visătoare,
 Ți-ai innăbușit în suflet al simțirilor transport.
 Nu-î așa că-ași face bine, pătrunzând nu pân' la ușă,
 Ci 'n odae, lângă patu-ți, unde-aprinsă de amor,
 Dacă nu ești măritată, strângi în brațe o păpușă,
 Sau de ești, vizezi la altul mai frumos, mai arzător?
 Nu-î așa că, auzindu-mi pasul care nu 'ntârzie,
 Nu ți-ai mai aduce-aminte nici să țipi, nici să leșini
 Ci acoperindu-ți sinul cu cămașa străvezie,
 Mi-ai căta mai multe pîdicî, ca mai lesne să te 'nclinî?
 Nu-î așa că dacă pieptu-mî lângă pieptul tîu ar bate,
 Ți-ai uita copilăria sau virtutea ți-ai uita.
 Și m'ai strînge cu putere, nu c'o dragoste de frate,
 Ci cu focul ce ridică sângele pe fața ta?
 Te cunosc. — De-ai fi picată chiar din cer, ești tot femeie..
 Cine-a fost nevinovatul, ca să fiu de vină eu,
 Că iubirea cea mai sfântă printr'o crimă se încheie,
 Când al fiului său tată a fost chiar și Dumnezeu;
 Vêd c'am apucat'o ênsă pe cărări primejdioase,
 Și că, necinstind morala, singur mă condamn la Iad...
 Strige însă moralistii și bunicele virtuose,
 Dacă Iad este-adevêrul și mai jos ași vrea să cad.

Cum?—Și nu mă 'ntrebî ce vierme roade simțurile mele?
 Cine m'a 'ndemnat să ți turbur liniștea pînă 'ntr'atât,
 Ca să ți dau aceste versuri și să te 'nfiarbânt cu ele,
 Poate 'n ceasul când bărbatul începuse-a'ți fi urât?
 Cum?—Conrupător de simțuri și poet de meserie,
 Indrăznesc să sparg secretul prefăcutelor virtuți,
 Și-a prejudecăței lege nu m'aruncă 'n pușcărie,
 Când în fundul ei se află alții mai puțin căzuți?
 Cum?—Rămas'am eu istetul să ți zmulg masca depe față,

Ca să te cobor femeie dintr'un ânger cum erai,
Ca să 'ți schimb în traiu prozaic ideala ta viață,
Când atâtea minți nebune prin văzduhuri le purtai?
Negreșit, că 'ți trec prin minte întrebări nenumărate,
Și-ai voi să 'ți dai răspunsul cât mai limpede și lung...
Nu căta să 'mi afli însă gândurile necurate,
Căci aflându-le,—'mi e teamă lângă tine să n'ajung.

SFÎRȘIT

COPRINSUL

Pe cine iubesc	3
Lunei	4
Amărăciune	5
Cugetare.	6
Cugetare.	7
Pe 'ntunerec	8
Moartea	9
Soartei	10
La mormânt	11
Oamenii	12
Asemuire.	13
Colori	14
Așteptare	15
Nu e vina mea	16
Fără iubire	17
Unde 'mî-e mormântul.	18
Cînd nu știa	19
Un pas	20
Prietenilor	21
Știința d'a muri	23
Din trecut	25
Părinții mei	27

Scara vieții	29
Oglinda	31
Plâns și plâns	33
Risul	35
O streină	37
Din cuib.	39
Insomnie.	41
Unui poet	44
Patriotismul	50
Balamucul	51
Orbi.	52
Vecinii	53
Bucurie și 'ntristare	54
Blestemul soartei	55
Pe trunchiul unui stejar	56
Viața	57
Remușcare	59
Fericit	61
Poetul	63
Muntele și valea	65
Erotice	67
Logodnica Mortului	70
Pictorul	75
Doctorul.	78
Sergentul	79
Multă sănătate	81
Soacra țiganului	83
Peștele de post	85
Nu e de mirare	87
Stăpân	89
Copilul mizeriei	91
Noapte albă	95
Noapte albă	101
Între patru ochi	105
Iad	107

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
1987